

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 10ης Δεκεμβρίου 1992 *

Στην υπόθεση T-33/91,

Calvin E. Williams, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενος από τον J.-P. Noesen, δικηγόρο Λουξεμβούργου, τον οποίο διόρισε και αντίκλητο, 18, rue des Glacis,

προσφεύγων,

κατά

Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενου από τον Jean-Marie Stenier, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την έδρα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, 12, rue Alcide de Gasperi, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της εκθέσεως βαθμολογίας του προσφεύγοντος για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1988 έως 31 Δεκεμβρίου 1989,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, C. P. Briët και C. W. Bellamy, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Μαΐου 1992 και της 25ης Ιουνίου 1992,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Περιστατικά και διαδικασία

- 1 Ο προσφεύγων προσελήφθη τον Οκτώβριο του 1974 από την Επιτροπή Ελέγχου, οργανισμού δημοσιονομικού ελέγχου υπαγομένου στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ως έκτακτος υπάλληλος βαθμού A 7, κατόπιν δε, με απόφαση του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1976, μονιμοποιήθηκε ως υπάλληλος της επιτροπής αυτής από 1ης Οκτωβρίου 1976 και κατετάγη στον βαθμό A 7. Ο προσφεύγων μετετάγη από 1ης Μαΐου 1978 με τον βαθμόν αυτό στο Ελεγκτικό Συνέδριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Ελεγκτικό Συνέδριο), μετά την ίδρυση του οργάνου αυτού. Στη συνέχεια, ο προσφεύγων προήχθη στον βαθμό A 6 από 1ης Μαΐου 1979.
- 2 Μετά τον εσωτερικό διαγωνισμό CC/A/17/82 και την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Δικαστήριο) στις 16 Οκτωβρίου 1984, 257/83, Williams κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1984, σ. 3547), ο προσφεύγων διορίστηκε κύριος υπάλληλος διοικήσεως και κατετάγη στον βαθμό A 5, κλιμάκιο 3, από 16ης Οκτωβρίου 1984, με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, υπό την ιδιότητά του ως αρμοδίας για τους διορισμούς αρχής (στο εξής: ΑΔΑ), της 18ης Οκτωβρίου 1984.
- 3 Στις 12 Φεβρουαρίου 1990 ο προσφεύγων έλαβε γνώση από τον προϊστάμενο του τμήματός του της εκθέσεως βαθμολογίας του για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1988 έως 31 Δεκεμβρίου 1989.
- 4 Σύμφωνα με το άρθρο 7 των γενικών εκτελεστικών διατάξεων (στο εξής: ΓΕΔ) του άρθρου 43 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), που θεσπίστηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο βάσει του άρθρου 110 του ΚΥΚ, με την απόφασή του 34/84 της 22ας Μαρτίου 1984, ο προσφεύγων ζήτησε συνάντηση με τον βαθμολογητή, η

- οποία πραγματοποιήθηκε στις 6 Μαρτίου 1990. Ο βαθμολογητής του επιβεβαίωσε τη διατήρηση της αρχικής εκθέσεως του βαθμολογίας με σημείωμα της 30ής Μαρτίου 1990.
- 5 Στις 30 Απριλίου 1990 ο προσφεύγων άσκησε διοικητική προσφυγή κατά της πιο πάνω εκθέσεως βαθμολογίας.
 - 6 Η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας εξέδωσε στις 15 Ιουνίου 1990 την προβλεπόμενη από το άρθρο 8 των ΓΕΔ γνωμοδότηση, η οποία καταρτίστηκε κατά τη συνεδρίασή της της προηγούμενης ημέρας. Στη γνωμοδότηση αυτή, αφού η επιτροπή διευκρίνισε ότι άκουσε χωριστά τον βαθμολογούμενο και τον βαθμολογητή και αφού μελέτησε, μεταξύ άλλων, έναν «ογκώδη φάκελο που προσκόμισε ο βαθμολογητής», κατέληξε στο ότι, ενόψει της υπάρξεως ορισμένων τυπικών πλημμελειών και του εριστικού κλίματος που επικρατούσε μεταξύ των μερών, «ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής θα πρέπει να προσπαθήσει ώστε η έκθεση βαθμολογίας του προσφεύγοντος να υποβληθεί σε ευρεία αναθεώρηση».
 - 7 Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής, αφού είχε διάφορες συνομιλίες και συνέλεξε ποικίλες πληροφορίες (βλ. πιο κάτω τις σκέψεις 63 και 64), συνέταξε στις 27 Ιουλίου 1990 τη δευτεροβάθμια έκθεση βαθμολογίας. Η έκθεση αυτή ανακοινώθηκε στον προσφεύγοντα την ίδια ημέρα, συνοδευόμενη από σημείωμα του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή. Ο τελευταίος εξηγούσε ότι, όποιες και αν ήταν οι τυπικές πλημμέλειες που μπόρεσαν να διαπιστωθούν, δεν ήταν ικανές, κατά την άποψή του, να βλάψουν τον προσφεύγοντα. Προσέθεσε ότι, «αφού διερεύνησε τα έγγραφα εργασίας (του βαθμολογητή)», κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων έτυχε της ίδιας μεταχειρίσεως με τους λοιπούς υπαλλήλους. Πληροφορούσε τον προσφεύγοντα ότι κατόπιν αυτού αποφάσισε να διατηρήσει τους «βαθμούς» που έθεσε ο βαθμολογητής, τροποποιώντας όμως ορισμένα σχόλια που τους συνόδευαν.
 - 8 Κατά της εκθέσεως αυτής ο προσφεύγων άσκησε στις 26 Οκτωβρίου 1990 διοικητική ένσταση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Με υπηρεσιακό σημείωμα της 10ης Ιανουαρίου 1991, το οποίο ο προσφεύγων παρέλαβε στις 6 Φεβρουαρίου 1991, ο Γενικός Γραμματέας απέρριψε την ένσταση αυτή.
 - 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές ο προσφεύγων άσκησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 3 Μαΐου 1991, την παρούσα προσφυγή.

- 10 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά.
- 11 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 12 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους έθεσε το Πρωτοδικείο κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαΐου 1992. Κατά τη συνεδρίαση, το Πρωτοδικείο κάλεσε το καθού να διευκρινίσει εγγράφως αν η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας είχε πρόσβαση στον ατομικό φάκελο που τηρεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ΚΥΚ, η διοίκηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- 13 Με διάταξη της 7ης Μαΐου 1992 το Πρωτοδικείο αποφάσισε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας. Διέταξε το καθού, πρώτον, να προσκομίσει τον φάκελο που είχε υποβάλει ο πρώτος βαθμολογητής στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας· δεύτερον, να εξηγήσει ποια έγγραφα είχε υπόψη του ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής όταν έγραφε, στο σημείωμά του της 27ης Ιουλίου 1990 προς τον Williams, τη φράση: «Αφού διερεύνησα τα έγγραφα εργασίας (του βαθμολογητή) και αφού τον εξέτασα λεπτομερώς, πείστηκα ότι σας μεταχειρίστηκε με τον ίδιο τρόπον όπως και τους άλλους ελεγκτές» και, τρίτον, να προσκομίσει τα εν λόγω έγγραφα εργασίας.
- 14 Το καθού κατέθεσε στις 18 Μαΐου 1992 την απάντησή του στην ερώτηση που τέθηκε κατά την προφορική διαδικασία της 5ης Μαΐου 1992. Στις 20 Μαΐου 1992 κατέθεσε τα έγγραφα που είχε κληθεί να προσκομίσει με τη διάταξη της 7ης Μαΐου 1992 καθώς και τις απαντήσεις του στις ερωτήσεις που έθεσε αυτή η ίδια διάταξη.
- 15 Ο προσφεύγων δεν κατέθεσε παρατηρήσεις εντός της προθεσμίας που του παρασχέθηκε προς τούτο.

- 16 Οι διάδικοι αγόρευσαν εκ νέου κατά τη νέα συνεδρίαση που διεξήχθη στις 25 Ιουνίου 1992.

Αιτήματα των διαδίκων

- 17 Ο προσφεύγων ζητεί με το δικόγραφο του από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την οριστική έκθεση βαθμολογίας της 27ης Ιουλίου 1990·
 - να ακυρώσει την απόρριψη της διοικητικής του ενστάσεως της 26ης Οκτωβρίου 1990·
 - να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον της ΑΔΑ του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς εκτέλεση της εκδοθησομένης αποφάσεως·
 - σε κάθε περίπτωση, να καταδικάσει το καθού στα δικαστικά έξοδα.
- 18 Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως ο προσφεύγων παραιτήθηκε από το τρίτο κεφάλαιο των αιτημάτων που είχε υποβάλει με το δικόγραφο του.
- 19 Το Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί με το υπόμνημα αντικρούσεώς του από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως της εκθέσεως βαθμολογίας ως αβάσιμη·
 - να απορρίψει, εφόσον χρειαστεί, τα επικουρικά αιτήματα ως απαράδεκτα, άλλως ως αβάσιμα·
 - να επιβάλει στον κάθε διάδικο τα δικά του δικαστικά έξοδα.

- 20 Ο προσφεύγων ζητεί, εξάλλου, με το υπόμνημα απαντήσεώς του, από το Πρωτοδικείο να προβεί σε εξέταση της πρακτικής που εφαρμόζει το Ελεγκτικό Συνέδριο σε θέματα προαγωγών. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς του να κρίνει αβάσιμο το αίτημα εξετάσεως.

Επί του παραδεκτού

- 21 Το καθού αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της αποφάσεως που απέρριψε στις 10 Ιανουαρίου 1991 τη διοικητική ένσταση του προσφεύγοντος, με την αιτιολογία ότι η απόρριψη ενστάσεως έχει χαρακτήρα βεβαιωτικό και επομένως δεν αποτελεί προσβλητή πράξη.
- 22 Ο προσφεύγων δεν απάντησε σ' αυτή την ένσταση απαραδέκτου.
- 23 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η διοικητική ένσταση και η απόρριψή της, ρητή ή σιωπηρή, από την ΑΔΑ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα σύνθετης διαδικασίας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφυγή στο Πρωτοδικείο, έστω και αν στρέφεται τυπικά κατά της απορρίψεως της ενστάσεως του υπαλλήλου, έχει ως αποτέλεσμα να επιλαμβάνεται το Πρωτοδικείο της βλαπτικής πράξεως κατά της οποίας ασκήθηκε η ένσταση (απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 1989, 293/87, Vainker κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1989, σ. 23).
- 24 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η σχετική με το σημείο αυτό ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά της προσφυγής του προσφεύγοντος.

Επί της ουσίας

- 25 Ο προσφεύγων αναπτύσσει πέντε λόγους ακυρώσεως προς στήριξη της προσφυγής του. Ο πρώτος λόγος αφορά υπέρβαση των ορίων εκτιμήσεως της διοικήσεως και κατάχρηση εξουσίας· με τον δεύτερο λόγο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 3, του ΚΥΚ· ο τρίτος λόγος αφορά πρόδηλη πλάνη

περί τα πράγματα· με τον τέταρτο λόγο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 24α του ΚΥΚ, τέλος δε με τον πέμπτο, πλημμέλεια της διαδικασίας βαθμολογήσεως.

— *Επί του λόγου ακυρώσεως περί υπερβάσεως των ορίων της εξουσίας εκτιμήσεως της διοικήσεως και περί καταχρήσεως εξουσίας*

Επιχειρήματα των διαδίκων

26 Ο προσφεύγων, ο οποίος υποστηρίζει ότι οι προαγωγές στο Ελεγκτικό Συνέδριο γίνονται σχεδόν μαθηματικά βάσει του αριθμού των βαθμών που περιέχει η έκθεση βαθμολογίας, ισχυρίζεται ότι η έκθεσή του καταρτίστηκε κατά τρόπο ώστε να παρακωλύεται η μετέπειτα προαγωγή του, βαθμολογώντας τον με εξευτελιστικά χαμηλούς βαθμούς βάσει διαφορετικών κριτηρίων εκτιμήσεως ανάλογα με τους βαθμολογουμένους υπαλλήλους. Εκτιμώντας ότι επί του σημείου αυτού υφίστανται πολλές αντικειμενικές, ουσιώδεις και σύμφωνες ενδείξεις, ο προσφεύγων ζήτησε με το υπόμνημα απαντήσεώς του από το Πρωτοδικείο να διατάξει, σύμφωνα με τα άρθρα 64 επ. του Κανονισμού Διαδικασίας, εξέταση που να αφορά:

- α) τη λειτουργία της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου·
 - β) τους εσωτερικούς της κανόνες και τον τρόπο με τον οποίο μπόρεσαν να αλλάξουν με την πάροδο των ετών ανάλογα με τα προς προαγωγή πρόσωπα·
 - γ) — τα κριτήρια εκτιμήσεως σε βαθμούς·
- τον τρόπο με τον οποίο άλλαξαν τα κριτήρια αυτά με την πάροδο των ετών αναλόγως με τα πρόσωπα για τα οποία πράγματι προοριζόταν η προαγωγή.

Ο προσφεύγων προσθέτει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο τον απέκλεισε συστηματικά από διαγωνισμούς στους οποίους εδικαιούτο να μετάσχει, αναφερόμενο στα δήθεν «προσόντα» των υποψηφίων που ευδοκίμησαν. Ισχυρίζεται ότι στο

Ελεγκτικό Συνέδριο υφίσταται πρακτική προαγωγής συστηματικά στους βαθμούς A 4/A 5 προσώπων χωρίς την παραμικρή γνώση λογιστικής, και αυτό μάλιστα σε τομείς που αποκαλούνται «ελεγκτικοί». Το Ελεγκτικό Συνέδριο δίδει προς τούτο τον βαθμό «εξαιρετικός» σε υπαλλήλους που δεν διέθεταν τους ίδιους τίτλους ούτε την ίδια μόρφωση με αυτόν. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει σχετικά ότι έχει τον τίτλο του «chartered accountant», δηλαδή εξαιρετική μόρφωση στον τομέα της λογιστικής, που αντιστοιχεί καλύτερα στα επαγγελματικά προσόντα που χρειάζονται σ' ένα ελεγκτικό συνέδριο.

- 27 Το Ελεγκτικό Συνέδριο ισχυρίζεται ότι η επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος δεν περιλαμβάνει αντικειμενικές, ουσιώδεις και σύμφωνες ενδείξεις που να αποδεικνύουν ότι η επίδικη βαθμολογία επιδίωκε διαφορετικό σκοπό από εκείνον για τον οποίο προορίζεται κανονικά. Υπενθυμίζει ότι η έκθεση βαθμολογίας αποτελεί απλώς ένα από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία προαγωγών. Απορρίπτει ως τελείως αβάσιμο τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι οι βαθμολογητές χρησιμοποίησαν διαφορετικά κριτήρια βαθμολογήσεως ανάλογα με τους βαθμολογούμενους υπαλλήλους. Καθόσον αφορά τους διαγωνισμούς στους οποίους υπέβαλε υποψηφιότητα ο προσφεύγων, το Ελεγκτικό Συνέδριο, υπενθυμίζοντας την ανεξαρτησία που διαθέτουν οι εξεταστικές επιτροπές έναντι της ΑΔΑ, παρατηρεί ότι δεν μπορεί να οφείλονται σ' αυτήν οι επιτυχίες ή οι αποτυχίες των διαφόρων υποψηφίων. Ως προς τα προσόντα των λοιπών υπαλλήλων που προήχθησαν εντός του οργάνου αυτού, το Ελεγκτικό Συνέδριο υπογραμμίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη του έργου του, που δεν περιορίζεται στον έλεγχο των λογιστικών πράξεων αλλά εκτείνεται και στον έλεγχο της νομιμότητάς τους και της κανονικότητάς τους, σπουδές διαφορετικές της λογιστικής μπορούν επίσης να αποτελούν χρήσιμη μόρφωση για τους υπαλλήλους που τοποθετούνται στους ελεγκτικούς τομείς.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 28 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει εκ προοιμίου ότι η έννοια της καταχρήσεως εξουσίας έχει πολύ συγκεκριμένο περιεχόμενο· αφορά την περίπτωση που μια διοικητική αρχή χρησιμοποίησε τις εξουσίες της προς σκοπό διάφορο από εκείνον για τον οποίο της χορηγήθηκαν (βλ. παραδείγματος χάρη την απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1982, 817/79, *Buyl* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 245). Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, μια απόφαση έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας όταν φαίνεται, βάσει αντικειμενικών, ουσιωδών και συμφώνων ενδείξεων, ότι εκδόθηκε προς εκπλήρωση σκοπών διαφόρων από εκείνους που επικαλείται (βλ. παραδείγματος χάρη την απόφαση της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, *Lux* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447).

- 29 Πρέπει επίσης να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η έκθεση βαθμολογίας που προβλέπει το άρθρο 43 του ΚΥΚ έχει ως πρώτη λειτουργία να εξασφαλίζει στη διοίκηση περιοδική πληροφόρηση για την εκπλήρωση από τους υπαλλήλους της των καθηκόντων τους (απόφαση της 3ης Ιουλίου 1980, 6/79 και 97/79, Grassi κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 419).
- 30 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το ζήτημα αν, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, οι προαγωγές στο Ελεγκτικό Συνέδριο γίνονται σχεδόν μαθηματικά ανάλογα με τον αριθμό των βαθμών που αναγράφονται στην έκθεση βαθμολογίας είναι ξένο προς το αντικείμενο της διαφοράς, η οποία αφορά αποκλειστικά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε η έκθεση βαθμολογίας του προσφεύγοντος. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι δεν πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα αυτό.
- 31 Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος να διατάξει το Πρωτοδικείο εξέταση με αντικείμενο ιδίως την τακτική που ακολουθεί το Ελεγκτικό Συνέδριο σε θέματα προαγωγών πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, το Πρωτοδικείο, στο οποίο απόκειται να εκτιμήσει το λυσιτελές τέτοιου μέτρου (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1992, T-53/91, Mergen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2041, σκέψη 26), κρίνει ότι στην προκειμένη περίπτωση η αιτούμενη διεξαγωγή αποδείξεων δεν παρουσιάζει κανένα ενδιαφέρον για τη λύση της διαφοράς.
- 32 Εξάλλου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι ενδείξεις που επικαλείται ο προσφεύγων δεν αποδεικνύουν ότι η έκθεση βαθμολογίας του δεν απέβλεπε στην αντικειμενική βαθμολόγηση των ικανοτήτων του και των παρασχεθισών υπηρεσιών του κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι βαθμολογητές προσέφυγαν σε κριτήρια εκτιμήσεως διαφορετικά ανάλογα με τους βαθμολογουμένους υπαλλήλους, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το επιχείρημα αυτό, διατυπωθέν κατά τρόπο γενικό, δεν συνοδεύεται από συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που να επιτρέπουν την εξακρίβωση της ακριβείας του. Ως προς τα λοιπά επιχειρήματα που αντλεί ο προσφεύγων από προηγούμενες διαδικασίες διαγωνισμών και προαγωγών, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι τα περιστατικά που επικαλείται, και αληθή υποτιθέμενα, δεν έχουν καμία σχέση με την κατάρτιση της εκθέσεως βαθμολογίας. Ελλείψει άλλων ουσιωδών στοιχείων, τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν επομένως να αποδείξουν ότι η έκθεση βαθμολογίας δεν συντάχθηκε με την απαιτούμενη αμεροληψία.

- 33 Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως, όπως και το αίτημα εξετάσεως που συνδέεται με αυτόν, πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 5, παράγραφος 3, του ΚΥΚ*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 34 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν τον μεταχειρίστηκαν με τον ίδιο τρόπο όπως τους συναδέλφους του που ανήκουν στην κατηγορία Α και είναι επιφορτισμένοι, όπως αυτός, με τον έλεγχο των λογαριασμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Για παράδειγμα επικαλείται το ότι ένας άλλος υπάλληλος χαρακτηρίστηκε «εξαιρετικός» στη στήλη «μόρφωση», ενώ δεν διαθέτει καμιά μόρφωση σε σχέση με τα καθήκοντα που εκτελεί. Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι για να τύχει της ίδιας κρίσεως έπρεπε να διαθέτει δίπλωμα ανωτάτων σπουδών ειδικό στον τομέα της λογιστικής. Υπογραμμίζει ότι, παρά τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας που ευνοούσε την αναθεώρηση της εκθέσεώς του, διατηρήθηκε η αρχική βαθμολογία κατά τα ουσιώδη στοιχεία της. Ο προσφεύγων θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή αποτελεί κατάφωρη διάκριση εις βάρος του.

- 35 Το καθού εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν εξήγησε τον τρόπο με τον οποίο η έκθεση βαθμολογίας του καταρτίστηκε κατά παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 3, του ΚΥΚ. Το παράδειγμα που ανέφερε ο προσφεύγων είναι, κατά τη γνώμη του, συγχρόνως αλυσιτελές και ανακριβές. Καταρχάς αλυσιτελές διότι ο προσφεύγων κρίθηκε «εξαιρετικός» στην εν λόγω στήλη. Ανακριβές διότι η στήλη αυτή δεν αφορά τη μόρφωση, αλλά τις «αναγκαίες γνώσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων». Όσον αφορά τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, το καθού προβάλλει ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής εξήγησε ήδη στον προσφεύγοντα, στο σημείωμά του της 27ης Ιουλίου 1990 που συνόδευε τη δευτεροβάθμια έκθεση, γιατί δεν τον έβλαπταν οι τυπικές πλημμέλειες που αναφέρονταν στη γνωμοδότηση αυτή, αφού έλαβε πλήρη γνώση εντός των προβλεπομένων προθεσμιών της βαθμολογίας του και μπόρεσε εμπροθέσμως να ασκήσει τα δικαιώματά του.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 36 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η γενική αρχή της ισότητας είναι μια από τις θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της

κοινοτικής δημοσιοϋπαλληλίας. Η αρχή αυτή αξιώνει να μη γίνεται διαφορετική μεταχείριση ομοίων καταστάσεων, πλην αν η διαφοροποίηση της μεταχείρισης δικαιολογείται αντικειμενικά (βλ. παραδείγματα χάρη την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1983, 152/81, 158/81, 162/81, 166/81, 170/81, 173/81, 175/81, 177/81 έως 179/81, 182/81 και 186/81, Ferrario κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 2357).

- 37 Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι ένας άλλος υπάλληλος που κατέχει όμοια θέση με τη δική του βαθμολογήθηκε στη στήλη «αναγκαίες γνώσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων» όπως αυτός, ενώ, διαφορετικά από τον προσφεύγοντα, δεν διέθετε ειδική μόρφωση σε σχέση με τα καθήκοντα που ασκεί, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι, όπως προκύπτει από την ίδια την επιγραφή της, η εν λόγω στήλη ζητεί συγκεκριμένη εκτίμηση που να λαμβάνει υπόψη της το σύνολο των πραγματικών γνώσεων του βαθμολογούμενου υπαλλήλου, ιδίως δε τις ειδικές γνώσεις του σε σχέση με τη θέση που κατέχει, και όχι αφηρημένη εκτίμηση του επιπέδου της μορφώσεώς του, ανάλογα μόνο με τους τίτλους και τα διπλώματά του. Κατά συνέπεια, το γεγονός που επικαλείται ο προσφεύγων, και αληθές υποτιθέμενο, δεν μπορεί, ελλείψει άλλων στοιχείων, να αποτελέσει απόδειξη διακρίσεως εις βάρος του.
- 38 Ως προς το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι, παρά τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, που συνηγορούσε στην αναθεώρηση της εκθέσεώς του, διατηρήθηκε η αρχική του βαθμολογία κατά τα ουσιώδη της στοιχεία, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, των ΓΕΔ, «ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής (...) συνεκτιμά επίσης τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής έχει την ευχέρεια να επιβεβαιώσει την αρχική βαθμολογία ή να τη βελτιώσει εν όλω ή εν μέρει». Επομένως, ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής δεν είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως και είναι ο μόνος που φέρει την ευθύνη της συντάξεως της οριστικής εκθέσεως βαθμολογίας. Στην προκειμένη περίπτωση, από το σημείωμα που απηύθυνε στις 27 Ιουλίου 1990 στον προσφεύγοντα ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής προκύπτει ότι ο τελευταίος έλαβε υπόψη του τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας. Η απόφασή του να μην αλλάξει τις αναλυτικές βαθμολογίες του πρώτου βαθμολογητή, η οποία ελήφθη στο πλαίσιο της ελευθερίας εκτιμήσεώς του, δεν αποδεικνύει επομένως οποιαδήποτε διάκριση εις βάρος του προσφεύγοντος.
- 39 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του λόγου ακυρώσεως περί πρόδηλης πλάνης περί τα πράγματα*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 40 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η οριστική έκθεση βαθμολογίας περιέχει πρόδηλη πλάνη περί τα πράγματα κατά το μέτρο που του επιρρίπτεται, με τις γενικές αξιολογήσεις, ότι κατά την περίοδο 1988-1989 δεν ακολούθησε τις μεθόδους εργασίας που περιγράφονται στο εγχειρίδιο ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενώ το εγχειρίδιο αυτό θεσπίστηκε μόλις το 1990. Στο υπόμνημα απαντήσεώς του παραδέχεται ότι ανάλογα συστήματα με αυτά που περιγράφονται στο εν λόγω εγχειρίδιο υφίσταντο και προηγουμένως. Πάντως, αναφερόμενος ειδικότερα σ' ένα διάγραμμα αποσπασμένο από ένα σημείωμα ελέγχου του Οκτωβρίου του 1983 με τον τίτλο «Flowchart of the Court's systems based audit approach», υποστήριξε ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν του επέτρεψε να εφαρμόσει τις διατάξεις αυτές.
- 41 Κατά τη συνεδρίαση, ο προσφεύγων παρατήρησε ότι μπορεί μεν να είναι ακριβές ότι το περιεχόμενο του εγχειριδίου ελέγχου υπήρχε ήδη το 1988-1989 σε μια δωδεκάδα διαφορετικών υπηρεσιακών σημειωμάτων και ότι εν τω μεταξύ δεν επήλθε καμιά ουσιαδής μεταβολή, πλην όμως η δυσμενής παρατήρηση που του έγινε ότι δεν ακολούθησε τις μεθόδους εργασίας του εγχειριδίου αυτού αποδεικνύει με πόση επιπολαιότητα καταρτίστηκε η έκθεση βαθμολογίας του.
- 42 Το καθού εξηγεί ότι από το 1978 ως το 1985 εξέδωσε δώδεκα «σημειώματα ελέγχου», περιέχοντα την έννοια και τη μέθοδο ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ότι οι δώδεκα αυτές αποφάσεις περιελήφθησαν και κωδικοποιήθηκαν αργότερα σε ένα μοναδικό έγγραφο, που αποκλήθηκε «Εγχειρίδιο ελέγχου — Μέρος Ι» και εκδόθηκε στις 8 Μαρτίου 1990. Ο προϊστάμενος του τμήματος του προσφεύγοντος του είχε ζητήσει ρητά να καταρτίσει το πρόγραμμα της εργασίας σύμφωνα με τις μεθόδους που περιγράφονται στο σχέδιο του εγχειριδίου ελέγχου, στη σύνταξη του οποίου είχε άλλωστε μετάσχει και ο ίδιος ο προσφεύγων. Οι μέθοδοι αυτές δεν άλλαξαν μετά την έκδοση του εγχειριδίου. Κατά το καθού, ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής προσδιόρισε σαφώς στις γενικές του αξιολογήσεις την έννοια της δυσμενούς παρατηρήσεως που απηύθυνε στον προσφεύγοντα, δηλαδή ότι δεν εφαρμόσε τις μεθόδους εργασίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως ίσχυαν από πολλών ετών. Το καθού

εκτιμά ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής θέλησε να αναφερθεί στο περιεχόμενο του εγχειριδίου, δηλαδή στις ακολουθητέες διαδικασίες, όπως είχαν οριστεί στις προαναφερθείσες δώδεκα προηγούμενες αποφάσεις, που εφαρμόζονταν το 1988-1989 και οι οποίες επανελήφθησαν αργότερα στο εγχειρίδιο ελέγχου. Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής αυτών των οδηγιών, ειδικότερα αυτών που προκύπτουν από το διάγραμμα το οποίο έχει προσαρτηθεί στο υπόμνημα απαντήσεως, το καθού υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων δεν υπερέβη ποτέ κατά την εργασία του το πρώτο στάδιο («preliminary survey») και ότι, αφού δεν μπόρεσε να παραδώσει ένα ενιαίο σχέδιο εργασίας και ελέγχου («audit planning memorandum»), δεν του επιτράπηκε να προβεί σε επιτόπιους ελέγχους και να προχωρήσει περισσότερο στη διαδικασία. Τέλος, το καθού δεν αντιλαμβάνεται κατά τι η αναφορά, με τις γενικές αξιολογήσεις του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή, σε παλιές μεθόδους ελέγχου, πολύ γνωστές στον προσφεύγοντα, μπορεί να στοιχειοθετήσει πρόδηλη πλάνη εμπίπτουσα στον έλεγχο του Πρωτοδικείου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 43 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν ανήκει στην αρμοδιότητά του ο έλεγχος του βασίμου της εκτιμήσεως, στην οποία προβαίνει η διοίκηση, των επαγγελματικών ικανοτήτων του υπαλλήλου, όταν η εκτίμηση αυτή περιλαμβάνει σύνθετες αξιολογήσεις, οι οποίες, από την ίδια τη φύση τους, δεν μπορούν να υπαχθούν σε αντικειμενικό έλεγχο. Πάντως, η νομολογία αυτή αφορά μόνο τις αξιολογήσεις και το Πρωτοδικείο οφείλει να ελέγχει τις τυχόν τυπικές και διαδικαστικές πλημμέλειες, την πρόδηλη πλάνη περί τα πράγματα από την οποία πάσχουν οι αξιολογήσεις της διοικήσεως, καθώς και την τυχόν κατάχρηση εξουσίας (βλ. μεταξύ άλλων τις αποφάσεις της 5ης Μαΐου 1983, 207/81, Ditterich κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1359, και της 24ης Ιανουαρίου 1991, T-63/89, Latham κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-19).
- 44 Εν προκειμένω, ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής ανέγραψε στο σημείο 17 της επίδικης εκθέσεως βαθμολογίας την ακόλουθη «γενική αξιολόγηση»:

«Κατά το διάστημα των ετών που ο Williams ήταν υπάλληλος στο Ελεγκτικό Συνέδριο είχε κάθε δυνατότητα να εξοικειωθεί με τις μεθόδους εργασίας του, μεταξύ των οποίων και εκείνες που περιγράφονται στο εγχειρίδιο ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Έπρεπε να προσπαθήσει να σχεδιάσει, να εκτελέσει και να τεκμηριώσει την εργασία του, κατόπιν δε να επεξεργαστεί τις εκθέσεις του σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

- 45 Ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε τη διευκρίνιση στην οποία προέβη το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, σύμφωνα με την οποία το «Εγχειρίδιο ελέγχου — Μέρος Ι», που κατάρτισε στις 8 Μαρτίου 1990, αποτελούσε κωδικοποίηση σε ενιαίο έγγραφο των δώδεκα σημειωμάτων ελέγχου, τα οποία προσδιόριζαν τις έννοιες και μεθόδους ελέγχου που είχε θεσπίσει, υπό μορφή διαφόρων αποφάσεων, μεταξύ του 1978 και του 1985.
- 46 Από τη διευκρίνιση αυτή προκύπτει ότι η αναφορά στο «Εγχειρίδιο ελέγχου», στην οποία προέβη ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής με τη γενική βαθμολογία που αναφέρεται στο σημείο 17 της εκθέσεως βαθμολογίας, περιέχει μια ανακρίβεια.
- 47 Το περιστατικό όμως αυτό δεν μπορούσε να παραπλανήσει τον προσφεύγοντα ως προς την έννοια της δυσμενούς παρατηρήσεως που διατύπωσε ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής, δηλαδή ότι δεν εφάρμοσε τις μεθόδους εργασίας που ίσχυαν από πολλών ετών στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Πράγματι, ο προσφεύγων παραδέχθηκε κατά τη συνεδρίαση ότι η θέσπιση από το Ελεγκτικό Συνέδριο του «Εγχειριδίου ελέγχου» δεν άλλαξε κατά τίποτε τις μεθόδους εργασίας που χρησιμοποιούνταν μέχρι τότε.
- 48 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αναφορά στο «Εγχειρίδιο ελέγχου» που περιλαμβάνει η έκθεση βαθμολογίας του προσφεύγοντος δεν προκαλεί καμιά αμφιβολία ως προς το περιεχόμενό της.
- 49 Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι δεν του επιτράπηκε να χρησιμοποιήσει τις μεθόδους ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ειδικότερα δε τις οδηγίες του διαγράμματος «Flowchart of the Court's systems based audit approach», το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι τόσο κατά την έγγραφη διαδικασία όσο και κατά την προφορική το καθού ισχυρίστηκε, χωρίς να αντικρουστεί από τον προσφεύγοντα, ότι ο τελευταίος δεν μπόρεσε να υπερβεί το πρώτο στάδιο που προβλέπει αυτό το διάγραμμα, διότι δεν μπόρεσε να παράσχει ενιαίο σχέδιο εργασίας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το εν λόγω διάγραμμα προβλέπει λογική σειρά ενεργειών που

συνδέονται οι μεν με τις δε, η εξήγηση που παρέσχε το καθού παρίσταται εύλογη και ενισχύει την παρατήρηση του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή στο σημείο 17 της εκθέσεως βαθμολογίας.

- 50 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης περί τα πράγματα που να εμπεριέχεται στις αξιολογήσεις στις οποίες προέβησαν οι βαθμολογητές του γι' αυτόν. Κατά συνέπεια, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 24α του ΚΥΚ*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 51 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι στο Ελεγκτικό Συνέδριο μόνον οι συνδικαλιστές κρίνονται δυσμενώς. Κατά την τελευταία περίοδο βαθμολογιών οι τρεις υπάλληλοι που είχαν τις χειρότερες βαθμολογίες ήταν οι συνδικαλιστές. Ο προσφεύγων είναι της γνώμης ότι τα γεγονότα ομιλούν από μόνα τους και αρκούν για να αποδείξουν παράβαση του άρθρου 24α του ΚΥΚ. Κατ' αυτόν, το συνδικαλιστικό κίνημα του οποίου αποτελεί το κινητήριο στοιχείο δεν χαιρεί της εκτίμησεως των κύκλων που διευθύνουν το Ελεγκτικό Συνέδριο.

- 52 Το καθού απαντά ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε καμιά παράβαση του άρθρου 24α του ΚΥΚ. Θεωρεί ότι είναι φυσικό και αναπόφευκτο ότι μεταξύ των συνδικαλιστών υπάρχουν επίσης και υπάλληλοι που βαθμολογούνται λιγότερο καλά και ότι ο αντίθετος ισχυρισμός θα ισοδυναμούσε με αξίωση ευνοϊκής μεταχειρίσεως για τους υπαλλήλους αυτούς. Ισχυρίζεται ότι μπορούν να αναφερθούν πολλοί συνδικαλιστές ή μέλη της επιτροπής προσωπικού των οποίων η βαθμολογία είναι όμοια ή ανώτερη από τον μέσον όρο του καθού η προσφυγή οργάνου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 53 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει αφενός μεν ότι το άρθρο 24α του ΚΥΚ αναγνωρίζει τη συνδικαλιστική ελευθερία και ότι η ελευθερία αυτή περιλαμβάνει όχι μόνο το δικαίωμα των υπαλλήλων να συνιστούν ελεύθερα ενώσεις της επιλογής τους, αλλά ακόμη το δικαίωμα, για τις ενώσεις αυτές, να αποδύονται σε κάθε θεμιτή δραστηριότητα κατά την υπεράσπιση των επαγγελματικών συμφερό-

ντων των μελών τους, ιδίως με την άσκηση ενδίκων μέσων (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 1974, 175/73, Union syndicale, Service public eurοπέεη κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1974, σ. 423), αφετέρου δε, ότι τα κοινοτικά όργανα και οι οργανισμοί που εξομοιώνονται μ' αυτά για την εφαρμογή του ΚΥΚ δυνάμει του άρθρου 1 οφείλουν να μην προβαίνουν σε καμιά ενέργεια που θα μπορούσε να παρακωλύσει την άσκηση της συνδικαλιστικής ελευθερίας που έχει αναγνωριστεί από τις διατάξεις του άρθρου 24α του ΚΥΚ (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 1990, C-193/87 και C-194/87, Maurissen και Union syndicale κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1990, σ. I-95, σκέψη 12).

54 Το Πρωτοδικείο όμως εκτιμά ότι, ακόμη και αν αποδεικνυόταν ότι οι τρεις υπάλληλοι που έχουν τη χαμηλότερη βαθμολογία στο Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν συνδικαλιστές, το περιστατικό αυτό δεν μπορεί από μόνο του να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι μόνον οι συνδικαλιστές έχουν χαμηλή βαθμολογία και να μπορεί έτσι να αποδειχθεί η ύπαρξη παραβάσεως του άρθρου 24α του ΚΥΚ. Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε την απάντηση του καθού ότι πολλοί συνδικαλιστές είχαν βαθμολογία όμοια ή ανώτερη από τον μέσον όρο στο όργανο αυτό. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η έκθεση βαθμολογίας του καταρτίστηκε κατά τρόπο που να τιμωρείται, κατά παράβαση του άρθρου 24α του ΚΥΚ, η συνδικαλιστική δράση που ασκεί.

55 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— *Επί του λόγου ακυρώσεως περί πλημμελείας στη διαδικασία βαθμολογήσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, πέραν του ατομικού φακέλου που έχει ανοιχθεί γι' αυτόν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ΚΥΚ, η διοίκηση τηρούσε και δεύτερο φάκελο γι' αυτόν, που περιέχει έγγραφα μη περιλαμβανόμενα στον πρώτο φάκελο. Ο δεύτερος αυτός φάκελος προσκομίστηκε από τον πρώτο βαθμολογητή ενώπιον της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, η οποία τον ανέφερε στη γνωμοδότησή της. Στο υπόμνημα απαντήσεώς του ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι, και αν ακόμη υποθεθεί ότι ο φάκελος αυτός περιλαμβάνει, όπως δήλωσε το καθού, δείγματα εργασίας και αλληλογραφία, θα ήταν πάντως ικανός να αλλάξει την προσωπική του κατάσταση, έστω και με την επιρροή που θα μπορούσε να έχει στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας. Ο προσφεύγων φρονεί ότι κατέστη έτσι θύμα παραλλήλου φακέλου.

- 57 Κατά τη συνεδρίαση, αφού έλαβε γνώση των εγγράφων που προσκόμισε το καθού κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, ο προσφεύγων επέμεινε ότι ο φάκελος που τηρούσε ο πρώτος βαθμολογητής αποτελεί πάντως δεύτερο ατομικό φάκελο, κατά την έννοια του άρθρου 26 του ΚΥΚ, ο οποίος τηρείται εν αγνοία του και παραλλήλως προς τον επίσημο ατομικό του φάκελο, που αφορά την απόδοσή του και τις ικανότητές του. Ο προσφεύγων εκτιμά ότι προσβλήθηκαν σοβαρά τα δικαιώματά του άμυνας όταν άσκησε διοικητική προσφυγή κατά της αρχικής εκθέσεως βαθμολογίας του, αφού η έκθεση αυτή είχε καταρτιστεί, κατά το ουσιωδέστερο μέρος της, βάσει φακέλου του οποίου δεν είχε γνώση και βάσει στοιχείων που αγνοούσε. Διερωτάται πως θα μπορούσε να προβάλει λυσιτελώς τους ισχυρισμούς του, όχι μόνον ενώπιον της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, αλλά και ενώπιον του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή, αφού δεν γνώριζε τα στοιχεία του φακέλου που σχημάτισαν τη βαθιά πεποίθηση του πρώτου βαθμολογητή.
- 58 Το καθού αναγνωρίζει ότι ο πρώτος βαθμολογητής προσκόμισε ενώπιον της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας φάκελο αναφερόμενο στον προσφεύγοντα, αμφισβητεί όμως ότι πρόκειται για δεύτερο ατομικό φάκελο. Το καθού ισχυρίζεται ότι πρόκειται για φάκελο που τηρεί ο βαθμολογητής για όλους τους υπαλλήλους που είναι υπό τις διαταγές του και στον οποίο φυλάσσονται δείγματα εργασιών, αλληλογραφία σχετικά με την καθημερινή εργασία, δηλαδή σημειώσεις που του επιτρέπουν να σχηματίζει αντικειμενική κατά το δυνατόν κρίση, στηριζόμενη επί συγκεκριμένων εγγράφων και μη υποκειμενική στις παραμορφώσεις της μνήμης ή στην τελευταία εντύπωση που άφησε ο βαθμολογούμενος και ως προς την οποία υπάρχει κίνδυνος, από το γεγονός αυτό, να είναι υποκειμενική. Υπό τις περιστάσεις αυτές, είναι φυσικό ο φάκελος αυτός, που δεν περιλαμβάνει παρά μόνον έγγραφα προερχόμενα από τον προσφεύγοντα ή τον προϊστάμενο του τμήματός του και τον αφορούν, να διαβιβαστεί στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, αφού χρησιμοποιήθηκε για την κατάρτιση της εκθέσεως.
- 59 Το καθού εξήγησε κατά τη συνεδρίαση ότι τα έγγραφα αυτά, που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου σε εκτέλεση της διαταγής του της 7ης Μαΐου 1992, είναι τριών ειδών: πρώτον, δείγματα εργασίας του προσφεύγοντος, που φυλάσσονταν από τον πρώτο βαθμολογητή για να εκτιμήσει, κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς, την εργασία που παρέσχε ο υφιστάμενός του και να καταρτίσει την έκθεση βαθμολογίας του· δεύτερον, η αλληλογραφία μεταξύ του προσφεύγοντος και του πρώτου βαθμολογητή καθώς και μεταξύ του τελευταίου και του δικού του ιεραρχικά προϊσταμένου του και τρίτον ένα συγκεκριμενικό σημείωμα, που καταρτίστηκε μετά την αρχική βαθμολογία από τον πρώτο βαθμολογητή για την επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως και για τον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή προκειμένου να εξηγήσει το περιεχόμενο των

δειγμάτων εργασίας που τους παραδόθηκαν. Κατά το καθού, αυτή η «συλλογή» εγγράφων δεν περιέχει καμία έκθεση που να αφορά την ικανότητα, την απόδοση ή τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος κατά την έννοια του άρθρου 26 του ΚΥΚ.

60 Ακόμη και αν το Πρωτοδικείο ήθελε θεωρήσει ότι ορισμένα από τα έγγραφα αυτά έπρεπε να περιλαμβάνονται στον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος, μια τέτοια παράβαση του άρθρου 26 του ΚΥΚ δεν μπορεί, κατά το καθού, να αποτελέσει λόγο ακυρώσεως της εκθέσεως βαθμολογίας. Θεωρεί συγκεκριμένα ότι θα είχε νοθευθεί η βαθμολογία του προσφεύγοντος αν ο πρώτος βαθμολογητής, η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας ή ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής δεν μπορούσαν να λάβουν γνώση σημαντικών εγγράφων, πράγμα που δεν συμβαίνει όμως εν προκειμένω αφού και οι τρεις αυτές αρχές είχαν πλήρως ενημερωθεί.

61 Το καθού προσθέτει ότι η ανακοίνωση από τον πρώτο βαθμολογητή του φακέλου του στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας ουδόλως έβλαψε τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος. Επρόκειτο απλώς για παράταση, υπό έγγραφη μορφή, της όχι κατ' αντιπαράσταση γενομένης ακροάσεως του πρώτου βαθμολογητή στην οποία προέβη η εν λόγω επιτροπή, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες λειτουργίας που έχει θεσπίσει.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

62 Το Πρωτοδικείο κρίνει σκόπιμο, πριν κρίνει τον παρόντα λόγο ακυρώσεως, να υπενθυμίσει την πραγματική εξέλιξη της διαδικασίας που κατέληξε στην επίδικη έκθεση βαθμολογίας.

63 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει σχετικά ότι από τα μη αμφισβητούμενα στοιχεία που έχουν κατατεθεί στον φάκελο και από τις εξηγήσεις που παρέσχαν οι διάδικοι κατά τη συνεδρίαση προκύπτει ότι η εν λόγω διαδικασία εξελίχθηκε ως εξής. Κατά την περίοδο αναφοράς ο προϊστάμενος τμήματος και πρώτος βαθμολογητής του προσφεύγοντος καταχώρισε επί ορισμένου αριθμού υπηρεσιακών σημειωμάτων την εκτίμησή του για τον τρόπο με τον οποίο ο προσφεύγων εκπληρούσε τα καθήκοντα που του είχαν ανατεθεί. Ο πρώτος βαθμολογητής συγκέντρωσε αυτά τα σημειώματα, δείγματα εργασιών του προσφεύγοντος και την αλληλογραφία που είχε μαζί του σ' έναν φάκελο, τον οποίο χρησιμοποίησε για να καταρτίσει στις 12 Φεβρουαρίου 1990 την έκθεση βαθμολογίας του προσφεύγοντος. Μετά την άσκηση διοικητικής προσφυγής από τον προσφεύγοντα κατά της εκθέσεως αυτής, η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις

βαθμολογίας άκουσε χωριστά αυτόν και τον πρώτο βαθμολογητή. Επίσης μελέτησε τη διοικητική προσφυγή, τα συνημμένα της καθώς και τον φάκελο που κατάρτισε και διαβίβασε ο πρώτος βαθμολογητής. Στον φάκελο αυτόν είχε προστεθεί και ένα συγκεκριμένο σημείωμα, που καταρτίστηκε στις 23 Μαΐου 1990 από τον πρώτο βαθμολογητή, «σχετικά με τις εργασίες που είχαν ανατεθεί στον Williams κατά την περίοδο 1989». Το σημείωμα αυτό, το οποίο έφερε τη μνεία «εμπιστευτικό» και προσδιόριζε ότι «προοριζόταν να στηρίξει τη βαθμολογία για τον Williams», χωριζόταν σε τρία μέρη: «α) εργασίες εγγεγραμμένες στο πρόγραμμα εργασίας· β) διαθεσιμότητα για τις δραστηριότητες του τομέα FED· γ) διάφορες δραστηριότητες· ακρίβεια». Ούτε ο φάκελος ούτε το συγκεκριμένο σημείωμα ανακοινώθηκαν στον προσφεύγοντα. Στις 14 Ιουνίου 1990, η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας εξέδωσε τη γνωμοδότησή της. Έκρινε ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής έπρεπε να προσπαθήσει ώστε η έκθεση βαθμολογίας του προσφεύγοντος να υποβληθεί σε ευρεία αναθεώρηση. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής, αφού έλαβε γνώση της αρχικής εκθέσεως βαθμολογίας, της διοικητικής προσφυγής του προσφεύγοντος και της γνωμοδότησεως της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, άκουσε τον προσφεύγοντα στις 11 Ιουλίου 1990. Κατά την ημέρα αυτή καθώς και κατά τις επόμενες ημέρες, ο προσφεύγων του παρέδωσε διάφορα έγγραφα και φακέλους που εξέτασε ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής εξέτασε επίσης τους φακέλους σχετικά με τα ελεγκτικά καθήκοντα που είχαν ανατεθεί στον προσφεύγοντα το 1988 και το 1989 και τους πίνακες «χρόνος/εκτελεσθείσα εργασία» για τα ίδια έτη. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής συμβουλευθηκε επίσης καταρχάς ένα μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατόπιν τον προϊστάμενο τμήματος του προσφεύγοντος κατά το 1988, ο οποίος είχε συντάξει την προηγούμενη έκθεση βαθμολογίας, τέλος δε τον προϊστάμενο τμήματος του προσφεύγοντος κατά το 1989, ο οποίος συνέταξε την έκθεση βαθμολογίας που αποτέλεσε το αντικείμενο της διαδικασίας της διοικητικής προσφυγής.

64

Εν τω μεταξύ ο φάκελος και το συγκεκριμένο σημείωμα της 23ης Μαΐου 1990, που είχε καταρτίσει ο πρώτος βαθμολογητής και είχε ανακοινώσει στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, είχαν διαβιβαστεί στον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής, αφού εξέτασε τα έγγραφα αυτά, συνέταξε στις 5 Ιουνίου 1990 περίληψή τους και διατύπωσε σειρά ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στον πρώτο βαθμολογητή στα οποία αυτός απάντησε με χειρόγραφε σημειώσεις καθώς και κατά τη συνάντηση που είχε με τον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή. Στις 27 Ιουλίου 1990, ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής κατάρτισε την οριστική έκθεση βαθμολογίας, την οποία απέστειλε στον προσφεύγοντα με σημείωμα της ίδιας ημερομηνίας με το οποίο του εξήγούσε, αφενός μεν, ποια έγγραφα μελέτησε και ποια πρόσωπα συμβουλευθηκε, αφετέρου δε, το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε αφού έλαβε γνώση της γνωμοδότησεως της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις

βαθμολογίας, όσον αφορά τις πλημμέλειες που μπόρεσαν να διαπιστωθούν στη διαδικασία βαθμολογήσεως. Ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής τελείωνε το σημείωμα αυτό πληροφορώντας τον προσφεύγοντα για την απόφασή του να επιβεβαιώσει τους «βαθμούς» που του είχε δώσει ο πρώτος βαθμολογητής, τροποποιώντας όμως ορισμένα σχόλια που τους συνόδευαν.

65 Ενόψει των πραγματικών αυτών στοιχείων, το Πρωτοδικείο θεωρεί σκόπιμο να υπενθυμίσει το περιεχόμενο του παρόντος λόγου ακυρώσεως. Για να στηρίξει την προσφυγή του, η οποία αποβλέπει στην ακύρωση της οριστικής εκθέσεως βαθμολογίας που καταρτίστηκε από τον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή στις 27 Ιουλίου 1990, ο προσφεύγων κατηγορεί τον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή ότι παραβίασε τη διαδικασία δευτεροβάθμιας βαθμολογήσεως, όπως ρυθμίζεται από τις ΓΕΔ που ίσχυαν τότε στο Ελεγκτικό Συνέδριο, λαμβάνοντας γνώση αυστηρά προσωπικών σημειώσεων, που καταρτίστηκαν από τον πρώτο βαθμολογητή και δεν ανακοινώθηκαν στον προσφεύγοντα, τα οποία αφορούσαν τον τρόπο που ο τελευταίος εκπληρούσε τα καθήκοντα που του είχαν ανατεθεί κατά την περίοδο αναφοράς. Επομένως, η οριστική έκθεση βαθμολογίας καταρτίστηκε βάσει εγγράφων και στοιχείων κατά των οποίων δεν μπόρεσε ο προσφεύγων να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνάς του. Εδώ πρόκειται για πλημμέλεια την οποία οφείλει να ελέγξει ο κοινοτικός δικαστής.

66 Το Πρωτοδικείο τονίζει, πρώτον, ότι το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, των ΓΕΔ ορίζει ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής οφείλει, πριν συντάξει την οριστική έκθεση βαθμολογίας, να ακούσει τον πρώτο βαθμολογητή και τον βαθμολογούμενο υπάλληλο, ότι οφείλει να ζητήσει κάθε γνώμη που θα έκρινε χρήσιμη και να λάβει υπόψη του τη γνωμοδότηση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας. Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, δεύτερον, ότι η παράγραφος Β.8.1 του «Οδηγού συντάξεως των εκθέσεων βαθμολογίας (άρθρο 43 του ΚΥΚ)» της Επιτροπής, που ίσχυε στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τον χρόνο των κρίσιμων περιστατικών και έχει νομική ισχύ εσωτερικής οδηγίας (προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 1991, Τ-63/89, Latham κατά Επιτροπής, σκέψη 25), διαλαμβάνει ότι η άμεση επαφή του βαθμολογητή με τον βαθμολογούμενο συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας συντάξεως των εκθέσεων βαθμολογίας. Σκοπός της επαφής αυτής είναι να διεξαχθεί ειλικρινής και διεξοδικός διάλογος μεταξύ του βαθμολογητή και του βαθμολογούμενου, για να μπορέσουν να σταθμίσουν με ακρίβεια τη φύση, τους λόγους και την έκταση των ενδεχομένων διαφωνιών και να καταλήξουν σε καλύτερη αμοιβαία κατανόηση και σε δικαιότερη εκτίμηση της εκθέσεως βαθμολογίας. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο ίδιος οδηγός ορίζει στην παράγραφο του Β.9.3.1 ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής πρέπει να ενεργεί έτσι ώστε να μετριάζεται και να αμβλύνεται η διαφορά μεταξύ του πρώτου βαθμολογητή και του βαθμολογούμενου, ότι ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής πρέπει να ενημερώνεται όσο το δυνατόν πληρέστερα και ότι υποχρεούται προς τούτο, πριν λάβει θέση, να ακούσει τον βαθμολογητή και τον βαθμολογούμενο και να τους αφήσει να εκφραστούν όσο το δυνατόν πληρέστερα.

- 67 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι ο βαθμολογούμενος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταστήσει επαρκώς γνωστή την άποψή του επί όλων των δεδομένων βάσει των οποίων ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής θα λάβει την οριστική του απόφαση.
- 68 Στην προκειμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της συντάξεως της επίδικης οριστικής εκθέσεως βαθμολογίας, αφενός μεν, η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας και ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής είχαν επικοινωνία και έλαβαν γνώση σημειώσεων οι οποίες ήταν μέχρι τότε αυστηρά προσωπικές, επί των οποίων ο πρώτος βαθμολογητής είχε καταχωρίσει τις εκτιμήσεις του για τον τρόπο με τον οποίο ο προσφεύγων εκπλήρωνε τα καθήκοντά του κατά την περίοδο αναφοράς, καθώς και ενός συγκεφαλαιωτικού εμπιστευτικού σημειώματος, που συνέταξε ο πρώτος βαθμολογητής για να στηρίξει την αρχική έκθεση βαθμολογίας, αφετέρου δε, ότι τα έγγραφα αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο διαλόγου μεταξύ του πρωτοβαθμίου και του δευτεροβαθμίου βαθμολογητή. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε επίσης ότι ο προσφεύγων δεν είχε γνώση ούτε του περιεχομένου ούτε καν της υπάρξεως των εν λόγω εγγράφων, αλλ' ούτε και του διαλόγου που διεξήχθη επ' αυτών μεταξύ του πρωτοβαθμίου και του δευτεροβαθμίου βαθμολογητή.
- 69 Επομένως, ο προσφεύγων δεν είχε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καταρτίσεως της δευτεροβάθμιας εκθέσεως γνώση όλων των στοιχείων βάσει των οποίων ο δευτεροβάθμιος βαθμολογητής συνέταξε την οριστική του έκθεση και ότι δεν μπόρεσε επομένως να καταστήσει γνωστή την άποψή του επί των στοιχείων αυτών.
- 70 Εξάλλου, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι ο φάκελος που κατάρτισε ο πρωτοβάθμιος βαθμολογητής για να συντάξει την αρχική έκθεση, η οποία ανακοινώθηκε αργότερα στην επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας και στον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή, περιλαμβάνει ορισμένα έγγραφα, ιδίως το έγγραφο που φέρει τον τίτλο «Εκτέλεση της έρευνας “ειδικά δάνεια” του τομέα FEB», που αφορά εργασίες των οποίων η εκτέλεση επεκτάθηκε όχι μόνο στην περίοδο που καλύπτει η έκθεση βαθμολογίας, αλλά και την περίοδο από Ιανουαρίου μέχρι Απριλίου 1990. Το άρθρο όμως 5 των ΓΕΔ ορίζει ότι η έκθεση βαθμολογίας πρέπει να αναφέρεται μόνο στην περίοδο αναφοράς. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να αποκλείσει ότι η οριστική έκθεση βαθμολογίας, όπως καταρτίστηκε από τον δευτεροβάθμιο βαθμολογητή, συντάχθηκε κατά συνεκτίμηση στοιχείων αναφερομένων σε περίοδο μεταγενέστερη της περιόδου αναφοράς, η οποία εκτεινόταν από τον Ιανουάριο 1988 έως τον Δεκέμβριο 1989.

- 71 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η διαδικασία συντάξεως της δευτεροβάθμιας εκθέσεως ήταν πλημμελής και ότι η προσβαλλομένη έκθεση βαθμολογίας πρέπει να ακυρωθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν παραβιάστηκε εν προκειμένω το άρθρο 26 του ΚΥΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Ακυρώνει την απόφαση της 27ης Ιουλίου 1990, περί καταρτίσεως της εκθέσεως βαθμολογίας του προσφεύγοντος για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1988 έως 31 Δεκεμβρίου 1989.**
- 2) **Καταδικάζει το Ελεγκτικό Συνέδριο στα δικαστικά έξοδα.**

García-Valdecasas

Briët

Bellamy

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Δεκεμβρίου 1992.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. García-Valdecasas